

عنوان مقاله:

بررسی اثر الگوهای دورپیوند بر خشکسالیهای فراگیر زمستانه استان سیستان و بلوچستان

محل انتشار:

دوفصلنامه جغرافیا و توسعه ناحیه ای، دوره 3، شماره 4 (سال: 1384)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسنده:

محمود خسروی - عضو هیات علمی گروه جغرافیا- دانشگاه سیستان و بلوچستان

خلاصه مقاله:

هدف این نوشتار بررسی دلایل نوسانات بارش و شدت خشکسالیهای زمستانه استان سیستان و بلوچستان در ارتباط با الگوهای دورپیوند نیمکره شمالی است. در این جهت ابتدا داده های اقلیمی ایستگاههای هواشناسی منطقه جمع آوری شد و با استفاده از آنها شاخص استاندارد بارش زمستانه (SPI) محاسبه و با استناد به آن شدت و گستره خشکسالیهای شدید زمستانه منطقه تعیین شد. شاخصهای دورپیوند فعال نیمکره شمالی در فصل زمستان و همچنین شاخص چند متغیره انسو (MEI) با شاخص (SPI) مقایسه گردید. با استفاده از آزمونهای همبستگی و مدل های رگرسیونی چندمتغیره گام به گام و عقب رو مشخص گردید. این الگوها در مجموع ۵۵ درصد از تغییرات شاخص (SPI) را تبیین می نمایند و الگوی اسکاندیناوی که معنی دارترین همبستگی را با شاخص (SPI) دارد، به عنوان موثرترین الگوی تبیین کننده شدت خشکسالی تعیین شد. در شرایط خشکسالی نیز الگوی آرام شمالی (NP) موثرترین الگو شناخته شد. آزمونهای فرض (T، U و ویلکاکسون) تفاوت بارش طی فازهای مثبت و منفی الگوهای قطبی- اورآسیا (POL)، اسکاندیناوی و حاره ای نیمکره شمالی (TNH) معنی دار نشان داد. مدلها نشان می دهد که با کاهش هر واحد از شاخص های قطبی-اورآسیا (POL) و اسکاندیناوی به ترتیب حدود ۱۸ و ۲۲ درصد بر شدت خشکسالی افزوده می شود. از طریق نقشه های ترکیبی و مقاطع طولی و عرضی در برابر ارتفاع جو، الگوهای سینوپتیک حاکم در نیمکره شمالی همزمان با شرایط ترسالی و خشکسالی شدید بررسی شد. نتایج نشاندهنده تغییر مسیر مشخص در مسیرهای سیکلونی، رودبادها و مراکز فشار همزمان با بروز خشکسالیهای سیستان و بلوچستان در مقیاس سینوپتیکی نیمکره شمالی است. کلمات کلیدی: خشکسالی فراگیر، ارتفاع ژئوپتانسیل، مدل رگرسیونی گام به گام، الگوی اورآسیا، الگوی اسکاندیناوی، شاخص چندمتغیره انسو، شاخص استاندارد بارش

کلمات کلیدی:

خشکسالی فراگیر، ارتفاع ژئوپتانسیل، مدل رگرسیونی گام به گام، الگوی اورآسیا، الگوی اسکاندیناوی، شاخص چندمتغیره انسو، شاخص استاندارد بارش

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1353614>

